

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrť leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 22.

Maribor, dne 21. februarja 1912.

Letnik IV.

Burian odstopil — Bilinski skupni finančni minister.

Skupni finančni minister baron Burian je šel! Ker je grof Berchtold ogrski državljani, bi bila dva skupna ministra izmed treh Ogra, ako bi tudi baron Burian ostal, zato je Burian odstopil. Tako razlaga njegovo demisijo. In na zunaj je videti povsem verjetna, ker ni bila nikdar taka navada, da bi padala dva skupna ministra — ogrski državni polovici.

Mogoče pa je, da ima baron Burian vendar še tudi druge vzroke za svoj odstop. Lahko bi jih imel. Zanj je bil že davno čas, da bi se bil poslovil.

Skupni finančni minister je tudi vrhovni gospodar Bosne in Hercegovine, nekakšen bosanski — podkralj. V tej lastnosti si je Burian pridobil vsesplošne antipatije in utržil tako kritiko svojega delovanja, da bi bil moral že davno dobiti naslednika, če bi bili skupni ministri dejansko odgovorni parlamentu, ali pa če bi imel baron Burian vsaj — tanjšo kožo.

V Bosni je bil Burian pravi naslednik Kalajev. Nadaljeval je v okupiranih, sedaj anektiranih pokrajinah tendenčno mažarsko politiko. Najbolj znana je pač protekcija, ki jo je izkazal mažarski banki za odkup bosanskih kmetov. Takrat se je dvignil v Avstriji orkan ogorčenja proti Burianu in v dunajskem parlamentu so ravno naši poslanci izbojevali hude boje proti mažaronskemu in protikmečkemu ministru.

Vsled svojega absolutističnega nagnenja je prišel baron Burian večkrat tudi z načelniki bosanske deželne vlade v konflikt. Vojni poveljnik, ki je do sedaj še deželne vlade, bi imel biti po njegovih nazorih le reprezentant za slavnostne prilike. Vse niti je pa hotel imeti zbrane v rokah civilnega adlatusa, ki je bil kreatura Burianova, in je moral vedno plesati, kakor je potegnil Burian.

Krepko se je temu upiral zlasti Potiorek, ki je imel hude spore zaradi tega. Tudi o gospodarstvu v Bosni in Hercegovini, o gozdnih prodajah, o privilegijah za posamezne kapitalistične tvrdke itd. je prihajalo več in več sumljivih reči na dan. Burian je mirno trpel take reči in zato je bil njegov odstop že davno opravičen.

PODLISTEK.

Solnce — izvor sile v bodočnosti.

V svojem mnogo omenjenem nastopnem govoru v „Britisch-Association“ v Porthmouthu se je pečal sloviti angleški fizik William Ramsay s problemom o pridobivanju novih virov energije, ki naj bi dajali tehniki in industriji potrebnih moči, ko poide nekoč vsa ona ogromna zaloga premoga, ki še potrpežljivo čaka, da jo dvigne človeška roka, da jo požro tovarnišve peči. Po preračunavanju tega učenjaka bodo izčrpani vsi zakladi premoga, ki jih še hrani Anglija, že po 175 letih. Dasi ravno hrani zemlja še zares ogromne sklade premoga, ki leže več ali manj globoko pod njeno površino, bo enkrat vendar napočil dan, ko pogori zadnji kosček premoga. Kedaj pa se to zgodi — tega ne proračuni nihče, tudi niti približno ne.

In dejstvo, da enkrat poide ves oni, v premo-gu naloženi solnčni kapital, popolnoma opravičuje skrb in stremjenja naših tehnikov, ki si že danes belijo glave, da bi izsledili nove vire energije.

Kateri pa naj bi bili oni izvori sile, ki naj bi služili kulturnemu človeštvu, ko poidejo premogova bogastva? Tehnika nam jih našteva več. Pred vsem bi bile tu sile tekoče vode, izraba plime in oseke, ki so posledica privlačne sile meseca in solca, sled-njič še tehnična izraba moči vetra in solca. Nam, ljudem sedanosti, bi se zdelo neverjetno in smešno ob enem, da bi solnce, ki že 70 milijonov let ogreva našo zemljo, ki je pogoj vsega življenja, ki bo opravljalo to svoje blagotvorno delo po preračunanju H. v Helmholtza še drugih 17 milijonov let, da bi to solnce vkoval človek v svoje spone in je prisilil, da mu pokorno goni njegove stroje.

Kot naslednik sledi Burianu voditelj Poljskega kola v drž. zboru Bilinski. To imenovanje pomenja za politično javnost presenečenje. V zadnjih dneh se je sicer večkrat govorilo o Burianovem nasledniku, toda ime Bilinski ni padlo. Bila je cela vrsta drugih politikov, ki se jih je naštevalo pri vprašanju nasledstva v skupnem finančnem ministrstvu, tržaški namestnik princ Hohenlohe je veljal že takorekoč za glavnega srečnega dediča, o Bilinskem se ni nič slišalo. Se-le večeraj in predvečerašnjim je naenkrat zavladalo v javnosti ime Bilinski. Listi so poročali o neki avdienci Bilinskega pri cesarju in v zvezi s tem se je označilo Bilinskega za Burianovega naslednika. Nekateri so dvomili, drugi so z večjo sigurnostjo zatrjevali, da se bo to imenovanje izvršilo, večerašnji pustni dan ga je pa že prinesel.

O novem skupnem finančnem ministru in politiki, ki jo bo inauguriral, se da težko reči kaj preciznega. Bilinski je star, priznan parlamentarec, ki je igral posebno v sedanjem drž. zboru vodilno in odločilno vlogo. Kot skupni finančni minister bo sedaj odložil svoj državnozbornski mandat in tudi Poljsko kolo si bo moralo izbrati drugega načelnika. Če prav pa je Bilinski igral že od nekdaj in zlasti v zadnjem času v parlamentu najvažnejšo vlogo, se vendar o potih njegove bodoče politike da težko govoriti. Ta mož, ki zapušča gotovo zevajočo vrzel v naših državnozbornskih krogih, je veliko pre-zvit in pretkan, da bi kedaj dopustil vpogled v svoje karte. Njegova politična umetnost do sedaj ni obstajala v borenju za jasno označene velike cilje, tem-več v rutirani taktiki in mnogokrat tudi intrigi, zato so vsa prerokovanja abotna.

Kaka vesela pričakovanja, ki bi naj jih gojili mi avstrijski Slovani radi Bilinskijevega imenovanja z ozirom na Bosno in Hercegovino moramo skrečiti na minimum. Bilinski je sicer Slovan, toda za ženo ima Nemko in tudi v vsej svoji politiki ni nikdar zakrival svojih simpatij do Nemcev. Želeli bi pa bilo vsekakor, da bi napram Bosancem in Hercegovcem započel novo dobo. Režim, pod katerim so morali do sedaj trpeti bosanska ljudstva, je krivičen in vsebuje nevarnost za državo. Ena najvažnejših dolžnosti novega skupnega finančnega ministra bo, da bo skušal razširiti aneksijo novih dežel na aneksijo ljudskega razpoloženja, da bo vstvaril prijateljsko razmerje med nami in novimi pokrajinami. Le na ta na-

Velikanska belo žareča masa solca, proti kateri je naša zemlja pravi pritlikavec, ki bi ji moralo priskočiti še 324.439 drugih svetov njene velikosti, ki se pode po vsemiru, na pomoč, da bi se lahko merila z maso solca, ta masa izžari letno toliko množino toplote, ki bi se, izražena s številkami, pričela z 58. in končala na 33. mestu. Seveda je odmerjen tej naši zemlji samo 2.735 milijonski del vse toplote, kar da še vedno 93 bilijonov toplotnih enot, ki lahko opravljajo delo 40.000 bilijonov meterskih kilogramov v sekundo.

Zračni toki in iz njih izvirajoči vetrovi, od bo-žajočega zefirja, pa do s hitrostjo električnega brzovlaka divjajočega orkana, vse to je posledica zrač-nih, od solca razgretih plasti. Posledica istega po-java je tudi tako potrebna izjednačba toplote med dnevom in nočjo ter ista letnih časov. In ko prodre solnčna toplota na zemljo, jo že čaka drugo ogromno delo. Kakor znano, izhlapi voda, kakor vsaka dru-ga tekočina pri vsakem pritisku in pri vsaki tempe-raturi. V obliki pare se dviga voda, dokler ne pri-plava v hladnejše plasti, kjer se del izloči v obliki finih vodnih kapljic (megla in oblaki), kar vse plava dalje, dokler se v toliko ne ohladi, da pade v obliki dežja na zemljo. Na ta način se ne dvigne letno samo 600 milijonov kubičnih metrov vode do višotine oblakov, ta količina vode se poleg tega tuvi enako-merno razdeli od polutnika pa do obeh tečajnikov. In pretvorbe, ki jih povzročajo deževja, reke in voda sploh na naši zemlji, vse to je istotaka, kot sta plima in oseka ob morskih bregovih posledica velikan-skega učinkovanja solnčne toplote — solca samega. Če vzamemo še precejšnjo porabo solnčne toplote za fauno in floro, ostanejo še vrhu vsega še vedno mi-lijoni toplotnih enot na sekundo, ki nam nič ne ko-ristijo in so nam v pravo nadlogo. O tem nas je po-učilo letošnje poletje.

Da bi se ta velikanski preostanek solnčne top-lote porabil kot gonilna sila naših strojev, to je za

čin bo dosegel s svojo politiko vspehe na Balkanu in le na ta način se bo obvaroval katastrofalnih dogodkov, kakor so jih do sedaj v škodo države več ali manj doživeli vsi naši skupni ministri s svojo bal-kansko politiko.

Dr. pl. Bilinski stoji v 64. letu svoje starosti. Odlikoval se je kot učenjak in pisatelj v stroki dav-čnega zakonodajstva, ko je bil še profesor na vse-učilišču v Lvovu. Leta 1883 je bil prvič izvoljen v državni zbor; v kratkem času si je priboril v Poljs-kem klubu odlično mesto in leta 1892 je bil imenovan sekijskim šefom v trgovinsko ministrstvo in gene-ralnim ravnateljem državnih železnic. Tri leta poz-neje je prevzel finančni portfelj v ministrstvu Bade-nija. Z odstopom ministra Bađenija je tudi on izsto-pil kot finančni minister. Leta 1900 je bil poklican v gosposko zbornico, zajedno je bil tudi imenovan gu-vernirjem Avstr-Ogrske banke. Leta 1909 je pod mi-nistrstvom Bienertha zopet prevzel vodstvo finančne-ga resorta. Vsled mnogostranskega upora, ki ga je naletel njegov finančni program, se je umaknil.

Dr. pl. Bilinski slovi kot najboljši avstrijski finančni politik, kot strokovni vseščak v davčnih za-devah države in kot takemu je sedaj poverjeno vod-stvo skupnega avstrijskega finančnega ministrstva. Poklican je, da spravi kot priznan strokovnjak Bos-no in Hercegovino v nov, boljši tir in dana mu je se-daj priložnost, da vdejstvi in dokaže svoje zmžno-sti, rešiti velikanske naloge, ki čakajo vrhovno fi-nančno upravo države.

Društvene prireditve.

Kostrivnica.

Nedeljski shod v Kostrivnici je krasno vspel. Prostori gospoda Praha, po domače Lindiša, so bili vatlačeno polni samih zavednih mož volilcev.

Shod otvori velečastiti gospod župnik in pred-laga predsednikom shoda gospoda Vizoviškega, oskrb-nika posestva in vrelca kisle vode, ki je last Ljud-ske posojilnice v Ljubljani.

Gospod predsednik Vizovišek otvori s prisrčni-mi besedami zborovanje in odda besedo gospodu po-slancu V r e č k o t u, ki v nađ poldrugo uro trajajočem govoru označi staljšee nestrpne nemškonacionalne ve-čine in biča postopanje liberalcev in štajerčijancev, ki igrajo sedaj v svojem časopisju najpodlejšo gonjo

enkrat še nerešen problem tehnike. Težak, a nika-kor nerešljiv problem. Tehniku in iznajditelju moto-rja, pri katerem deluje kot gonilna moč segret zrak, Johnu Ericssonu, se je posrečilo sestaviti solnčni mo-tor. V konični leči je koncentriral Ericsson solnčne žarke, ki so ogreli vodo v malem parnem kotlu do vrelišča. Para mu je služila kot pogon malemu stroju.

Take solnčne motorje, s katerimi se je nare-di-lo prve praktične poizkuse že leta 1875 v Adenu, se uporablja v prostranih pustinjah Kalifornije z vspe-hom za dviganje vode. Eden teh motorjev opravlja delo 10 konjskih moči (750 meterskih kilogramov) in dvigne v minuti 6000 litrov vode iz zemlje.

V ta namen služeča leča ima v premeru deset metrov in je sestavljena iz 1800 delov.

Ti motorji, ki v malem prav dobro opravljajo svoje delo, bi se v času, v katerem naj solnčna to-plota goni vse stroje, ne obnesli povoljno, ker bi v tem slučaju morale leče zavzeti velikanske dimenzi-zije. Vsekakor je pa prvi korak v ta namen že stor-jen in manjka samo še iznajdljive glave, ki nam od-pre pota do tega cilja. Možnost pretvorbe toplotne e-nergije v druge oblike sile je že zdavna znanstveno dokazana. Crookovi radiometri ali svetlobni mlini, pri katerih se svetloba naravnost pretvarja v delo, termični stebri, v katerih proizvajajo toplota neposre-dno električen tok in solnčni motor, ki pretvarja solnčno toploto direktno v energijo dela, vse to nas prepričuje, da ne stavimo nemogočih nađ v soln-čno oblo.

Mogoče bi bilo danes še prezgodaj pisati o pre-vratu, ki bi ga povzročil prvi porabljeni solnčni mo-tor na naši krivi zemlji. Ozračje, ki je danes oku-žuje dim tovarniških dimnikov, ki škodljivo vpliva na rastlinstvo, bo čisto. Mogoče tudi vročina in iz nje izvirajoča mržnja do dela takrat poneha. Zakaj?

proti slovenskemu ljudstvu. Poslanec tudi poroča o predlogih, ki so jih stavili poslanci S. K. Z. v dež. zboru in primerno osvetli postopanje nemškonalnega poslanca Wastiana, ki ga zadene krivda, da je dež. zbor delanezmožen. Poslanci S. K. Z. so bili zato, da dež. zbor deluje, ali samo pod pogojem, da se njihove zahteve, oziroma predlogi uvažuje in da se obvaruje volilce pred neznosnim povišanjem davkov. Z eno besedo, gospod poslanec nam je prav natančno orisal položaj v dež. zboru. Ves čas med njegovim govorom se je slišalo samo: „Obstrukcijo nadaljujte, dokler se ne uvažujejo naše slovenske zahteve.“

Omeniti moramo, da je bil tudi naš obče čislani gospod nadučitelj pri zborovanju. Ko je izrazil g. poslanec pri vprašanju povišanja učiteljskih plač bojazen, da bodo zopet naši slovenski učitelji trpeli škodo v dobro nemškemu učiteljstvu, ker je razmerje pri učiteljskih plačah krivično, mu je zaklical gospod nadučitelj: „Živijo, gospod poslanec!“

Po poslančevem govoru predlaga gospod predsednik zaupnico gospodu poslancu Vrečku in vsem poslancem S. K. Z. z zahtevo, da vstrajajo v dežel. nem zboru v boju tako dolgo, da se uvažujejo zahteve slovenskega ljudstva; ako pa pride do razpusta deželnega zbora, bodemo zopet naše stare in izkušene bojvne poslali v dež. zbor, čemur so volilci pritrdili z gromovitim „Živijo“-klicem.

Mozirje.

Veselica, katero je priredilo izobraževalno društvo v nedeljo dne 18. t. m., je lepo vspela. Udeležba je bila velika. Razven domačinov so se udeležili prireditve tudi še gostje iz Rečice, St. Janža, iz Smartna na Paki in še več drugih. Igralci so pokazali zopet svojo spretnost, da jim ni najti skoro nikjer para. Srečolov in dražba darovanih predmetov je prinesla društvu obilo svetlih kron, ki jih bo sedaj porabilo za društvene potrebe. Saljiva pošta pa istotako obilo smeja in zabave.

Zreče.

Naša podružnica „Slovenske Straže“ je imela v nedeljo dne 18. t. m. občni zbor. Glavni govor je govoril gospod Jurhar. V odbor so zopet izvoljeni: Hren Igo, Skofič, Golčar Julika, Kovač Janko. Potem so mladeniči oskrbeli šaljev prizor, a dekleta so vpriporile „Jezo nađ petelinom in kes.“ Sodeloval je seveda tudi pevski zbor.

Politični pregled.

Državni zbor.

Državni zbor se snide dne 5. sušca. Na dnevnem redu je poročilo draginjskega odseka in prvo branje brambne predloge. Zasedanje bo trajalo do dne 29. sušca; takrat bodo šli poslanci na velikonočne počitnice.

Aehrenthal.

Dne 19. t. m. popoldne od 2. do 6. ure je bilo izpostavljeno truplo grofa Aehrenthala na mrtvaškem odru splošnemu posetu občinstva. Velikanska množica ljudi si je ogledala mrtvaški oder. Truplo grofa Aehrenthala leži v pozlačeni krsti, obraz mu je popolnoma bel kakor alabaster, a vendar popolnoma miren in poteze so mu ostale popolnoma neizpremenjene.

Okrog mrtvaškega odra stoje tri vrste srebrnih svečnikov z nažganimi svečami, cela mrtvaška soba pa je okrašena z lovorjevimi drevesi. Okoli teh svečnikov so položeni venci, med katerimi je posebno lep venec, ki ga je poslal cesar. Na baržunastem podstavku so razporejeni visoki redovi, v sredi med njimi pa krasni briljanti velikega reda svetoštefanskega, ki jih je podelil cesar že umirajočemu grofu Aehrenthalu.

Pogreb se bo vršil v četrtek ob pol 3. uri popoldne.

Truplo prepeljejo v šesterovprežnem dvornem žalnem vozu v dvorno župno cerkev sv. Mihaela.

Cesar se na izrečni nasvet zdravnikov ne udeležijo osebno pogreba, temveč ga bo zastopal eden nadvojvodov. Udeležijo se pogreba nadvojvode in ministri. Truplo prepeljejo potem v Dotane na Češko.

Vso ono solnčno energijo, ki jo danes še brez potrebo v vročih poletnih mesecih solnce izžariva, bodo porabili stroji.

Delavna moč solnca bo poleg vsega še jako po ceni. Za prebivalce zmernege pasa bi bilo poleg solnčnega motorja treba še druge priprave, ki bi nam preskrbeli toplote za zimске mesece, v katerih solnce preveč skopari z gorkoto.

Priprosteje bi bilo to za tropične kraje, kjer prebivalci skozi vse leto trpe vročino. Solnčni motorji bodo dvigali vodo iz zemlje, ki bo izsušena ozelenela in obrodila. Drevje bo razprostiralo svojo senco. One pokrajine, v katerih solnčna vročina zahteva in slabi delo, bodo postale središče kulture. Neizmerna bogatstva bodo vzklikala iz tal, na katerih je dosedaj človek radi njihove puščobe mogel bivati v največjem pomanjkanju le kratek čas. In ljudje te dobe, dasi še tako daljne bodočnosti, se bodo z veliko večjo hvaležnostjo ozirali do kralja dneva, o katerem je Leonardo de Vinci rekel: da ga razum njegova ni v celim svetovnem prostoru, nobenega telesa veličastnejšega in mogočnejšega od njega.

Bosna in Hercegovina.

Dne 18. t. m. so se vršile v Sarajevu velike demonstracije proti Ogrski. Policija je zasedla in zadržala vse javne prostore; tudi vojaštvo je bilo pripravljeno.

Več tisoč glav broječa množica se je zbrala okrog 6. ure zvečer na trgu pred katedralo, da ondi demonstrira proti ogrskim nasilstvom na Hrvaškem. Policija je nastopila takoj s kruto silo ter začela s sablami udrihati po glavah množice. Začela je tudi streljati iz samokresov. Bilo je nad 18 oseb več ali manj težko ranjenih, med temi tudi mohamedanski dijak Sahim Agić, sin sarajevskega občinskega svetnika, katerega je zadela smrtonosna krogla iz samokresa.

Slezijski deželni zbor.

V seji dne 20. t. m. se je obravnavala kot prva točka dnevnega reda predlog za zvišanje deželne doklade na pivo. Po daljši debati se je sprejel predlog, glasom katerega se zviša deželna doklada na pivo od K1.70 na K 11.—.

Predarlski deželni zbor.

Deželni zbor je sklenil, ustanoviti deželni zavod za pospeševanje obrti.

Portugalsko.

Od portugalsko-španske meje se poroča, da se zopet zbira več sto monarhistov, da uarejo na dano znamenje na Portugalsko. Portugalska vlada pa zopet zatrjuje, da lahko popolnoma računa na zanesljivost obmejnih vojaških posadk. Uboga Portugalska ne pride do miru.

Raznoterosti.

Romanje v Rim. Romarski vlak, ki pelje dne 11. sušca t. l. iz Dunaja v Rim, postane tudi na postajah Padova, Bolonija, Loreto in Asisi. Rok za pri-glasenje poteče že dne 25. svečana. Radi obširnih priprav je treba pravočasnih prijav. Izvrstna oskrba, izborna vodstvo, nobenih štrapac, vse to bo odlikovalo ta romarski vlak. Cene so za I. razred K 430, za II. razred K 290, III. razred K 200, z oskrbo, napitnino in voznino vred. Načrti se naj takoj brezplačno zahtevajo pri „Rompilger-Komitee, Dunaj, I., Singerstrasse 18.“

Demantna poroka nadvojvode Rainerja. Glasom sklepa gosposke zbornice sta se včeraj podala predsednik knez Windischgrätz in podpredsednik grof Schönborn k nadvojvodi Rainerju, da mu osebno izrazita čestitke gosposke zbornice. Nato je sprejel nadvojvoda Rainer predsedstvo državne zbornice. Predsednik dr. Sylvester je čestital v imenu državne zbornice.

Iz šolske službe. Deželni šolski svet je imenoval suplenta veroučitelja vlč. gospoda Martina Petelinšeka učiteljem veronauka na deški šoli I in na meščanski deški šoli v Mariboru. — Provizorična učiteljica ročnih del Marija Pirker v Rogaški Slatini je imenovana definitivnim učiteljicam ročnih del istotam.

Nevarno obolel je vlč. g. Jožef Tombah, župnik pri Sv. Petru pod Sv. gorami.

Deželno gospodarstvo. Iz Dobrene nam pišejo: Kot dodatek k večkratnim poročilom o uzornem gospodarstvu dež. odbora v Gradcu še to-le: Letos so začeli v takimenovanem „Kurhausu“ na Dobrni razdirati pođe v sobah za tuje. Treba bo pa potem, ker je vse prhko in gnjilo, tudi stropo popraviti. In tramovje — res grozni pogled — je popolnoma sprnelo in je mečejo zdaj skozi okna na cesto. To bo stalo ogromno svoto denarja. Kako nespametno, lahko miselno, da naravnost brezvestno ti graški gospodje delajo, se zdaj zopet vidi. Lani in predlanskim so sobe dali na novo slikati, električno luč napeljali in po nekaterih krajih prvega nadstropja so tudi še vodovod upeljali; a letos se mora vse podreti. Kot davkoplačevalci vprašamo: ali je res treba eno leto poprej sobe dati z velikimi stroški elegantno poslikati, da se drugo leto potem smejo tramovi odstraniti. Niso ti gospodje imeli že več let pri raznih popravilih prilike dognati, da so tramovi že popolnoma priki? In kako prhki? Pozivljemo kot davkoplačevalci, da si c. kr. okrajno glavarstvo po svojem izvedencu ogleda. Dežela strašno slabo vidi. Vsak navaden čovek spozna, da bi veliko manj stalo celo poslopje podreti in novo postaviti, kakor pa vsako leto popravljati in popravljeno zopet uničiti. Naši liberalci naj si ogledajo na Dobrni, kako dela dežela, z našimi denarji in ne bodo zoper obstrukcijo poslancev Slovenske kmečke zveze! Če kak mlečnozobi fant ovadi občino, da ne posluje prav in če na tako ovadbo pošljejo nekega moža iz Grada, da občinsko blagajno skontira, kakor se je to pred leti zgodilo, tedaj pa imamo mi spodnještajerski davkoplačevalci vsi skupaj gotovo pravico zahtevati, da ali naši poslanci, ali kaka druga oblast, če je še sploh katera na svetu, sodi o nezaslišanem gospodarstvu graškega dež. odbora. Mi davkoplačevalci vidimo tukaj vse kar se zgodi, če se tudi dela in popravlja vse na tihem in prikrito. Vi nam sedaj pesek v oči mečete, ko podirate, kar ste se-le popravili, a ta pesek nam oči odpira. Zakaj se pa branite za par kronic privoščiti občini električno luč? Tu gledate na vsak vinar, kadar je pa treba iz deželne blagajne različnim podjetnikom, inženjerjem in komisijom napolniti žep, tedaj pa denarja ne toži!!

Učite sami sebe! Prijatelj nam piše: Gnjev, žalost, jeza me prešine na dno duše, kadar moram poslušati po naših nemškutarskih mučilnicah trpinčenje slovenske dece z nemškim učnim jezikom. Telesne tlake in robote ste se rešili, kmetije, duševni veliko hujši tlaki pa se ne upate upreti? Ali so še kje pod milim solncem tako brezsrčni stariši, ki bi dali kri svoje krvi, meso svojega mesa, najdražje, kar imajo od Boga in narave, svoje nedolžne otročiče v zorni mladosti, ko so nauka in vzgoje najbolj potrebni, v žrelo nenasitnemu nasprotniku? Kako dolgo še? Ker se ljudstvo ne zaveda svojih pravic, vlada ne svojih dolžnosti, čuvajte vsaj vi, možati poslanci: ne izpuščajte šolskega vprašanja izpred oči! Saj ne bodo nikoli naučili vaših otrok, stariši slovenski, blažene nemščine po nemškutarskih šolah. Prvič zato ne, ker nočejo vsled zagrizenega sovraštva; in drugič pa ko bi tudi hoteli, ne morejo, ker sami ne znajo nemški. Oh, gorje meni, ko bi se drznil kaj takega očitati Vojničanom, Laščanom, Sevnčanom, Bistričanom, Marenberžanom, jaz, raztrgali bi me. Pa pove in dokaže jim vse to graška tetka „Tagespost“, nezmotljiva tovarišica slovenskih gospodov — Nemecev. Načlov članku (30. nov. 1911) je napravil dotični junak, ki si upa Nemecev resnico povedati v brk, „kultura (izobrazba) nemškega jezika.“ Pa že v prvem odstavku se skesa, ker „take kulture še ni!“ (Der sprachliche Zustand darf ohne Bitterkeit und Uebertreibung als Unkultur bezeichnet werden). Naravnost grozno neomiko (geradezu ungeheuerliche Unkultur) očita nemškemu jeziku ne le pri vsakdanji rabi, ampak celo v slovstvu! Trpke trditve dokaže iz državnih in šolskih knjig, prečeta po vrsti znanje (oziroma neznanje) nemščine pri državnikih, uradnikih, odvetnikih, županih, pisateljih, trgovcih in časnikarjih. Nazadnje pa se najhuje loti onih, ki so gorostasnega neznanja in zanemarjenja lastnega jezika najbolj krivi: učiteljev in profesorjev, ljudskih, srednjih in celo visokih šol. S fino smelostjo kaže na veliko višjo jezikovno izobrazbo Francozov, ter stavi urednika zakotnega lističa na Francoskem čez nemške profesorje germaniste, katerim v vzgled in posnemo priporoča učitelje latinščine, s kakšno skrbjo učijo in kakšne vspehe dosežejo v primeri z nemščino. Roti odločilne činitelje, naj že vendar enkrat poskrbe, da ne bo „veliki“ narod nemški vedno za vsemi drugimi kulturnimi narodi zadnji capljav v znanju in vporabi lastnega jezika — huđ poper, grenek pelin, kaj ne? Ker bo gotovo „najbolj nemško“ mesto Gradee prvo hotelo se nemški učiti (posebno zdaj, ko več gospodariti ne more) naj „godnještajerski „Nemci“ malo potrpijo in še-le prihodnjo zimo pišejo po tistega gospoda, naj jih malo izolika, pa tudi izomika v njihovi nemščini. Piše se Eduard Engel. Naše otroke pa naj učijo slovenski učitelji, nemški pa nemške. Nemškutarji pa se pojdite solit; niste za rabo, ne za slovensko deco (ker nočete), ne za nemško (ker ne znate)!

Večerni vlak Zagreb—Zidanmost. „Slovenec“ poroča, da s 1. junijem t. l. vendarle začne že voziti večerni vlak iz Zagreba, ki bo prišel na Zidanmost do 7. ure zvečer.

Redek bolnik. Artist Franc Renner, izumitelj znanega Rennerjevega zrakoplova, leži že od dne 20. januarja t. l. težko bolan v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu; malo upanja je, da bo okreval. Star je še-le 45 let, rodom Korošec.

„Danica.“ Slovensko katoliško akademično tehnično društvo „Danica“ na Dunaju ima prihodnji petek dne 23. t. m., svoj IV. redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje zapisnikov bratskih društev „Zarja“ in „Dan.“ 3. Poročilo odbora. 4. Poročilo zastopnika Lige. 5. Poročilo klubov. 6. Poročilo pripravljalnega odbora za počitniški sestanek 1912. 7. Poročilo zastopnikov v komiteju za evharistični kongres. 8. Volitev tretjega revizorja. 9. Eventualija. Lokal: Restavracija Leithner, J., Auerspergstrasse 6. Začetek: 8. zvečer.

Zblaznel vsled nesrečne igre. V Ganderkesee je kmetovalec Mayer zblaznel, ker je pri igri izgubil 80.000 mark.

Tolstivrh. Za Tolstivrh in okolico se vrši dne 26. in 27. t. m. živinorejski tečaj tamošnje živinorejske zadruge.

Serum proti tifusu. Zadnja leta so mnogo uporabljali iz umorjenih tifusovih bacilov, pripravljeni serum, ki naj bi človeka zavaroval proti tifusu, podobno kakor ga zavaruje tudi druge vrste serum pred kozami. Že lansko leto je priporočala vbrizgavanje tega seruma vsaj v nekaterih posebnih slučajih neka francoska komisija. Zdaj pa je priobčilo angleško poročilo jako obsežen material o novem cepilju nju tifusa, tako da lahko sodimo o novem sredstvu z večjo gotovostjo kakor do sedaj. Serum proti tifusu so bili namreč uvedli v indijski armadi in so ga vcepili izmed 71.623 vojakov 38.481. In sicer nekaterim po dvakrat ali še večkrat. Naslednje leto se je pojavilo v indijski armadi vsega skupaj 335 slučajev tifusa, izmed teh jih je odpadlo 187 na cepiljene in 148 na necepljene vojake. Ti podatki ne govore posebno ugodno za ta novi serum. Zdi se pa, da učinkuje ta serum ugodno še proti drugim boleznim, zlasti poveča v človeku odporno silo proti črevesni mrzlici, ki je po tropičnih deželah zelo pogosta in jako nevarna bolezen. Izmed cepljenih vojakov so oboleli za to boleznijo od 1000 samo trije, umrljivost je bila pa 0.4. Med necepljenimi vojaki pa jih je obolelo skoro 13 med 1000 in umrla sta dva.

Štajersko.

Maribor. (Izžrebanje porotnikov.) Pod predsedstvom dvornega svetnika in predsednika okrožne sodnije Perkota, ob navzočnosti višjesodnih svetnikov dr. Vouška in Fraidla, kakor tudi prvega državnega pravdnika Verderberja se je vršilo dne 19. t. m. predpoldne izžrebanje porotnikov za letošnjo porotno dobo, ki se prične z 11. sušcem. Kot glavni porotniki so izžrebani: Ferdinand Pototschnig, tesarški mojster, Julij Rupprich, kavarnar, Franc Sulzer, sodar, Ernest Tisso, zasebnik, Ivan Wernig, steklar, vsi iz Maribora; Franc Ploj, posestnik, Zg. Porčič; Alojzij Arnuš, gostilničar, Sv. Lenart v Sl. gor.; Franc Bratko, posestnik, Sv. Lenart v Slov. gor.; Peter Roskarič, posestnik, Zg. Ročica; Jurij Lešnik, posestnik v Račevo; Henrik Pak, trgovec, St. Ilj; Ivan Heu, posestnik v Kamnici; Franc Kramberger, posestnik v Kaniži; Gabrijel Majcen, posestnik v Karčovini; Ludovik Petz, posestnik v Spičniku; Ignacij Thaler, posestnik v Žitečji vasi; K. Flucher, pos., Strihovec; J. Hercog, pos. Selnica ob M.; A. Autor, A. Oder, oba gost., Sv. Lovrenc n. Mariborom; Henrik Pogačnik, tovarnar v Rušah; Gregor Godec, posestnik na Rudečem bregu; Simon Schaweder, posestnik na Teznu; Franc Witzmann, posestnik v Cinžatu; Ernest Dasch, posestnik, Ptuj; Franc Rudl, oskrbnik v Leskovcu; dr. Gustav Delpin, odvetnik v Ozmožu; Mihael Filipič, posestnik v Starinovi vasi; Franc Seršen mlajši, posestnik v Veržeju; Anton Pečko, posestnik v Arlici; Maks Lukas in Franc Mörth, oba posestnika v Marenbergu; Anton Podlesnik, veleposestnik v Ribnici; Franc Sgerm, trgovec in posestnik v Vuhredu. Kot nadomestni porotniki: Franc Bernhard, meščan, Mihael Bregar, knjigovodja, Martin Gajšek, trgovec, Karol Haber, trgovec, Franc Kantner, pilar, Karol Karner, zlatar, Karol Kerth, ključavničar, Franc Kothbauer, ključavničar, Jakob Lipnik, posestnik, vsi iz Maribora.

Studenci pri Mariboru. Občni zbor slovenskega bralnega društva se vrši v nedeljo dne 25. t. m. ob 10. uri predpoldne v bralni sobi. Člani, pridite polnoštevilno!

Fram. Prav „lušno“ je zopet bilo v nedeljo. Naše izobraževalno društvo se krepko giblje. Priredilo nam je prijetno veselico. Fantje so igrali „Čevljarja“, mešani zbor pa je zapel nekaj mičnih pesmic. „Čevljarju“ smo se tako smejali, da še sedaj marsikoga boli trebuh. Naš Blaž pa tudi zna vzbuditi hrupni smeh, tako da bi mu bil malokdo kos. Ves dan delajo: eden v mlinu, drugi v trgovini, tretji v rokodelski delavnici, četrti v vinogradu itd., zvečer pa prihajajo k pevskim in gledališnim vajam. Mladina! Le krepko se okleni naše organizacije, ki ti kaže pot do izobrazbe!

Ptuj. Na pustno nedeljo je priredila ptujška Citalnica v Narodnem domu gledališko predstavo: „Vražje skale.“ Vloge so bile jako dobro razdeljene, vsled česar so tudi vsi igralci in igralki rešili dobro svojo nalogo. Pripomniti pa moramo, da take igre, kakor imenovane, ne napravijo na gledalce bogve kakšnega utisa in bi bilo želeli, da bi se vprizarjale raje igre z boljšimi vsebinami.

St. Jurij ob juž. žel. „Narodni List“ napada na neotesan način naše Orle. Ravno v tem času je pa učitelj odbral četo šolarjev, začeni od drugega šolskega leta, da jih po šoli v sokolskem zbirališču vežba v sokolskih umetnostih. Iz vsega tega sledi, da so se liberalci zblali našega orlovskega naraščanja. To je znamenje, da naš Orle napreduje, sokolstvo se pa bori za svoj obstanek. S šolarji je pa tako: telovadba jih veseli kot nekaj novega, saj skoraj ne vedo, kaj je telovadba; po zimi se ne telovadi v šoli nič, po leti pa le redko. Telovadnica v novi šoli ne zasluži tega imena, ker se v nji nič ne telovadi; redovne in proste vaje bi se lahko v nji vršile, če tudi ni orodja; zdaj pa ta dvorana praznuje. Pa prišlo bo mladini spoznanje, za kakšne vzore se bojuje današnji in še posebej šentjurski Sokol in kakšne ljudi ima v svojih vrstah; gnani od boljših čustev in drugega prepričanja bodo sami pretrgali vezi s to družbo, s katero se vesten kristjan in narodnjak ne peča. Opazovati hočemo, kaj bodo ukrenili stariši in krajni in okrajni šolski svet, glede šolskega vodstva smo na jasnem.

Slovenjgradec. Na posredovanje poslanca dr. Verstovškega je dovolilo ministrstvo naknadno 15.000 K podpore za prizadete občine v slovenjgraškem okraju. Poslanec moramo biti tem bolj hvaležni, ker se je prva prošnja za podporo za prizadete občine odbila.

Celje. Pred tukajšnjimi porotniki se je zagovarjala Terezija Ovirk iz Sodnevasi zaradi poskušene umora svojega moža. Medsebojni prepirl in očitana zakonske nezvestobe so privedli Terezijo Ovirk tako daleč, da je dne 2. jan. t. l. s sekiro napadla svojega moža, ki se je že bil podal k počitku. Zadala mu je več težkih poškodb. Porotno sodišče ji je prisodilo 5 let težke ječe.

Iz Braslovč nam poročajo: Pogreb vlč. g. kanonika Jakoba Bohinca, ki se je vršil v pondeljek ob 10. uri dopoldne, je bil jasen in časten dokaz, kako ljubi in čista verno in nepopačeno slovensko ljudstvo svoje duhovnike. Obsežna cerkev je bila nabito polna vernikov od blizu in daleč. Šolska mladina pod vodstvom učiteljev, tržka požarna bramba, vsa inte-

ligenca, da, vsa Savinjska dolina je izkazala zadnjo čast svojemu velezaslužnemu bivšemu dekanu. Domači pevski zbor je zapel ganljivi žalostinki pri hiši žalosti (kaplaniji) in ob grobu. Ob navzočnosti 47 duhovnikov, med temi trije zlatomašniki, iz širne vladkovine je opravil sv. mašo zadušnico domači dekan vlč. gospod Jakob Hribernik, slovo govoril stolni župnik iz Maribora vlč. g. Franc Moravec, pogreb vodil mil. g. opat Franc Ogradi iz Celja. Ko je poldnevni zvon nesel pozdrav Mariji v nebeške višave, legel je v hladno jamo goreči Marijin častilec. Krsto in gomilo so krasili mnogi venci, med temi zadnji pozdrav obitelji Ogriseg iz Maribora in zadnja zahvala katoliškega gospejnega društva v Mariboru, ki je poslalo tri dame k pogrebu svojega velezaslužnega bivšega konzulenta. Največji in čez vse tolažljiv vtis na duhovnike in lajike je naredilo označilo višjepastirske zahvale našega prem. kneza in škofa, ki je veljala poštvalnosti gospoda, domačega dekana in kaplana v dnevih mučne in dolgotrajne bolezni rajnika, kakor tudi strežajkam iz domačee župnije. Počivaj v miru, preblagi pastir!

St. Jurij ob Ščavnici. V nedeljo dne 25. t. m. se vrši pri nas občni zbor podružnice „Slov. Straže“ v čitalnici takoj po večernicah. Stvar je važna, zato vabi k obilni udeležbi — odbor.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Nad vse pričakovanje lepo se je obnesel letošnji občni zbor našega bralnega društva. Prostori gostilne Trstenjak so bili polni radovednega občinstva. Prisrčno pozdravi mladenič Franc Holc udeležence in izrazi veselje nad velikim obiskom. Blagajnik Janez Golnar poroča, da je imelo bralno društvo v pretečenem letu nad 900 K prometa. Knjižničar gospod Janez Košar pove, da se je po preosnovi društvene knjižnice v zadnjih treh mesecih izposodilo blizu 500 knjig. Tajnik nam natančno oriše intenzivno delo društva, katero je nudilo v pretečenem letu svojim udom in prijateljem veliko duševne izobrazbe in poštene zabave. Z najmirnejšim srcem je lahko trdil, da je jurjevska bralno društvo med vsemi srednjimi najbolje delovalo in prospevalo. Zasklikom je bil izvoljen stari odbor. Pri šaljivem srečolovu in petju smo se imenito zabavali in pri raznih licitacijah smo se pošteno razveselili. Občni zbor nam bo ostal vsem v spominu ter nas vspodbujal k novemu delu.

Trbovlje. Umrl je dne 15. t. m. gospod Fortunat Jordan, paznik pri tukajšnjem rudniku. Bil je član Jugoslovanske strokovne zveze in deležnik našega Društvenega doma. Ranjki je bil goreč katoličan in zvest pristaš krščansko-socialne stranke. Za njim ne začujejo samo njegovi otroci, ampak tudi vsi njegovi tovariši in delavci. Star je bil 58 let. Notranji revmatizem ga je spravil v hladni grob. Naj počiva v miru. Žalujejo rodbini izreka svoje sožalje J. S. Z.

Trbovlje. Izvedeli smo, da neki učitelj trbovlske šole nagovarja naše zadružnike Društvenega doma, naj bi svoje deleže odpovedali. Svetujemo dotičnemu gospodu učitelju, naj od svojega nevarnega posla odneha, sicer bomo prihodnji prišli z imenom na dan. Neljubo nam je, da bi mi kako osebo napadali, vendar ako ne bo miru, pridemo z marsikaterimi stvarmi na dan, kar gospodu gotovo ne bo prijetno. Ni posebno inteligentno, in tudi ne napredno, če se učitelj bavi s takimi čenčami in nasprotuje mirnemu slovenskemu podjetju. Sicer pa naši zadružniki ne dajo veliko na besede, ki pridejo od takih ljudi.

Trbovlje. V nedeljo dne 18. t. m. smo pokopali gospoda J. Homolaka, stražnika. Bolehal je že dalje časa. Pred nekaj leti je bil edini stražnik tukajšnjega kraja za Trbovlje in Vode in marsikdaj je imel kritične čase, posebno ob plačilnih dnevih, ko je tudi imel dostikrat sitnosti z brutalnimi delavci. Homolak se ni zbal nobene druhali. V zadnjih 3 letih so za njega prišli prav bridki dnevi. Ne bomo natančneje omenjali teh zadev, saj itak vsak občan dobro ve, da je ranjki nekako od žalosti začel hiriti. Nikdar ni bil nasproten naši stranki in izrekamo njegovi soprogi in otrokom naše sožalje.

Trbovlje. Te dni je bil zopet gospod od davkarije z ručečo kapo tukaj, da je raznosil opominjevalne listke za davek. Zadnjič smo že v „Straži“ kritikovali veliki davek, ker ako bo to tako napredovalo, potem bosta obrtnik in kmet samo za davkarijo delala. Ogromni davek, ki ga pri nas plačujemo, je res že v nebo vpijoči greh. Ne da bi vedel zakaj, se mora plačati. Dobimo opomin in ne vemo, ali je zemljiški ali dohodninski ali hišnorazredni davek in tudi nikdar ni enaka svota, pač pa vedno več. Ako pa vprašamo eksekutorja, zakaj toliko davka, dobimo odgovor, da je tudi zaostali davek od prejšnjega leta zraven. To so zelo žalostne razmere za nas davkoplačevalce.

Brežice. Podružnica Zakot c. kr. štajerske kmetijske družbe priredi v nedeljo dne 25. t. m., ob 3. uri popoldne, pri Volčanšku na brežiškem kolidvoru svoj občni zbor, pri katerem govori gospod Josip Zupančič, deželni živinozdravnik v Žaleu, o prvi pomoči pri oboleni živini in o pravilnem ravnanju z njo. Pričakuje se obilne udeležbe.

Razgled po svetu.

Prerok, ki prerokuje konec sveta. V Pensylvaniji se je pojavil prerok Leo Spanger, ki prerokuje skorajšen konec sveta. Ta mož namreč prerokuje, da bomo živeli le še do leta 1915. To leto ga skoči

zemlja iz svojega tira, izgubi se v svetovnem prostoru, kjer bo uničena zbog velikanskega požarja, notranje eksplozije ali trčenja z drugim planetom. In vzrok, ki ga navaja Spanger za svoje prerokovanje, je zelo enostaven: ljudje, in sicer toliko možiki, kolikor ženske, imajo toliko grehov, da ti grehi spravijo zemljo iz ravnotežja in dovedejo v pogin! Sicer je Spanger že preje šestkrat prerokoval konec sveta in se seveda vsakokrat zmotil. A to njega ne moti, da ne bi se vrgel še sedmič na prerokovanje. Vendar, če mu se je do sedaj še vsakokrat posrečilo, da jo je srečno izvlekel, ne da bi jih dobil po grbi, čeprav se je njegovo prerokovanje izkazalo za neresnično, jo to pot težko izvleče srečno skoz. Že pred tremi leti, ko je bil šestič napovedal konec sveta, je bil v nevarnosti, da ga njegovi verniki linčajo. Takrat je namreč ono noč, ko bi po njegovem prerokovanju imel biti konec sveta, peljal kakih 300 možkih in seveda še več žensk, na neko brdo izven New-Yorka. Noč je bila jasna in svetla, a mrzla. Prerok Spanger je pričakoval, da bodo padali ognjeni jeziki z neba. Jeziki pa le niso hoteli padati, in ko je nastopil dan, a še ni bilo konca sveta, so se verniki, ki so se bili za to priliko oblekli v dolge in bele halje, razjezili in le malo je manjkalo, da niso preroka prevrnili v vodo.

Čudovit spomin. V majhnem angleškem pokrajinskem mestecu je umrl pred kratkim slepec, ki je bil znan daleč čez meje svojega rodnega kraja. Po leti je sedel slepi mož ob lepih dnevih dan za dnem v senci trevesa na mestnem trgu in bral iz svetega pisma, ki je bilo tiskano s črkami, da jih je slepec razločil s tipanjem. Včasih je bral tudi glasno; toda najčudovitejše pri tem je bilo, da je vedel slepec besedo za besedo ponoviti poglavje, kadar ga je bil vbral. Zlasti novi testament je znal popolnoma na pamet in če si mu navedel številko odstavka, ti je takoj povedal tisti odstavek. Ob tej priliki spominja neki angleški list na celo vrsto znamenitih pesnikov in državnikov, ki so se odlikovali z izbornim spominom. Robert Browning je znal že v svoji mladosti večino Shakespearejevih del besedo za besedo na pamet, tudi Miltonov „Izgubljeni raj“ je znal večidel na izust. Še večji pa je bil morča spomin angleškega historika Macaulaya, ki je znal na pamet znamenit Scottov roman že kot 12leten deček. Tuži Tomaž Laurence, eden največjih portretistov na Angleškem, je bil nenavadno dobrega spomina. Kot petleten deček je znal povedati po cele strani Shakespearejevih dram in Miltonovih pesnitev in nemalokdaj so se mu čudili, ako je pri razgovoru o Shakespeareju nenaadno prišel ne samo popolnoma pravilno, ampak tudi z navdušenjem deklamirati odstavke iz Shakespeareja. Tudi Gladstone je razpolagal z izbornim spominom, in je znal še na stare dni speve iz Homerja na izust. Manj znano je, da je imel zelo dober spomin tudi njegov tekmovalec Disraeli. Ko so na banketu slavili Gladstonov spomin, je dejal, da to ni nič posebnega. Da to trditve dokaže, je prosil za Homerjev prevod. Prinesli so mu ga in Disraeli se je odstranil za eno uro v stransko sobo; ko se je vrnil, je deklamiral na pamet ves prvi spev — od vzajdej! Lord Randolph je povedal po enkratnem prečitaniu angleškega lista „Times“ vse njene inserate na — pamet.

Ali ste že obnovili naročnino?

Revmatizem in voda.

Splošno se priznava, da je revmatizem bolezen posebne vrste, ki je ne moremo na noben način primerjati z nalezljivimi boleznimi.

Učenjak Dubois-Reymond, ki je bil na stara leta zelo revmatičen in se je moral na palico opirati, da je prišel na kateder predavateljske dvorane, je revmatizem šaljivo imenoval tisto bolezen, ki velja za zanj pesnikove besede: „Kar si pridobil od svojih pradedov, pridobi, da imaš.“ Potemtakem bi bil revmatizem bolezen, ki jo podedujemo in ima svoj izvor v naši telesni konstituciji. Vendar je pa vprašanje, ali je ta domneva povsem resnična.

V Parizu so to bolezen temeljito preiskali zdravniki, kemiki in geologi. Preiskave so dovedle do zaključka, da igra pri porajanju in razširjanju revmatizma veliko ulogo pitna voda. Duša teh preiskav je dr. Repin, ki je napravil mnogo dolgotrajnih poizkusov na živalih, da bi prišel do pravega spoznanja te bolezni. Priliko za te poizkuse je dobil v kraju, kjer je protin nenavado hudo mučil prebivalstvo. Učeni preiskovalec je žrtvoval na altarju znanosti ogromno množico podgan, da je spoznal učinek vode tistega kraja.

In res je spoznal na živalih revmatične izpremembe, ako je dal podganam piti prekuhano vodo in sicer so bile premembe slabotnejše. Popolnoma pa so izostale spremembe, ako so se solne sestavine v vodi razkrojile in se izločile. Poizkusi so torej dovedli do povsem jasnega zaključka, ki je tem pomembnejši, ker se vjema z rezultati sodobnih preiskovanj.

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah — računske listke „Slovenske Straže!“

Naj nihče ne zamudi! Hiša,

ležeča v najlepšem kraju velikega trga na Slovenskem Štajerskem, ugodna lesa, pripravna za kakšnega penzionista, kakor tudi za vsakega obrtnika, še celo za kakšno težko obrt, se poceni proda. Hiša ima 4 sobe, 2 kuhinji, 2 kleti: tudi nekaj zemljišče je zraven ter lep vrt zraven hiše. Oglasiti se je najpozneje do 1. sušča t. l. — Pojasnila daje Alojzij Arnuš, krčmar pri Sv. Lenartu v Sl. gor.

**Za trgovino v Savinjski dolini se išče kot prva moč
trgovski pomočnik.**

Naj se oglašijo gospodje, kateri imajo zmožnost in veselje do manufakture. — Zahteva se marljiv, samostojen delavec. Tudi mladim gospodom začetnikom je dana prilika, se kot poslovođa upeljati. Dobra plača ter prijetno poslovanje zagotovljemo. Dopisi se naj pošiljajo pod »F. T.« 1912 na upravnistvo tega lista. 60

Službo v župnišče ali v kako pošteno krščansko hišo, išče kot kuharica, pošteno kmečko dekle, ki je pred kratkim dovršila dva tečaja gospodinjske šole z dobrim uspehom. Naslov pove upravnistvo »Straže« v Mariboru. 58

Hišo na prodaj! Pripravna za kakega penzionista, pa tudi za delavca; stoji 20 minut od mesta Celja, vrt za zelenjavo meri 284 □ metrov, lasten studenec, zemlja je prve vrste, hiša ima 2 sobi ena 4, druga 2 okna, kuhinja in vse pripadajoča. Cena le 7000 K, 8000 K je posojilnica. Obrestuje se 6%, ker se tudi kapital stem plačuje. Več pove upravnistvo tega lista.

Branjarijo (Greislerel) dam v najem, ali jo prodam proti majhnemu odkupu. Leži na ugodnem kraju. Odda se s 1. ali s 15. sušča t. l. Naslov pove upravnistvo tega lista. 52

Grajska Maribor pri Lojzu Nudi se poceni hitro in čudno snažijo preproge za okna, kakor tudi moško in žensko perilo, domače perilo itd. itd.

Veletrgovina s špecerijo in z deželni pridelki

Anton Kolenc Celje
Graška ulica št. 22.

Na debelo! **Na drobno!**
Praven je izgovor, da se mora blago kupovati pri tujcih, ker Vam nudi domača zgoraj imenovana veletrgovina v vsakem oziru bogato in zelo povečano zalogo z vedno svežim špecerijskim blagom, tako da zamore popolnoma ustreči zahtevam cenj. gospodov trgovcev proti vsaki konkurenci, o čemur se lahko vsakdo sam prepriča, če tudi z najmanjšim poizkusom in prosim za mnogobrojen obisk. Velečastitim gospodom duhovnikom ponudim voščene kakor tudi druge vrste sveč ter olje in kadilo za cerkve.

Kupujem tudi vsakovrstne deželne in druge pridelke, kakor: oves, pšenico, suhe gobe, fižol, seno, orehe, vinski kamen itd., sploh vse po najvišjih dnevnih cenah. Kupim tudi vsakovrstne vreče ter petrolejske in druge sođe.

Cenjenim kmetovalcem naznanjam, da imam v zalogi vsakovrstna poljska in vrtna semena zanesljive kaljivosti, kakor pravo francosko lucerno, domačo deteljo, travo, ter čebulček, fižol in krompir za saditi, bel, rumen ali rožen. Za krmljenje živine pa imam v zalogi riževo moko in otrobe v ceni od 9 do 15 K per 100 kg.

Poštna naročila se izvršujejo z obratno pošto.

Volneno blago

za ženske obleke najnovjše in najcenejše pri

Druškovič-u, Slovenj-gradec.

Naznanilo!

Anton Vodenik, trgovec v Žalcu naznanja, da se je preselil v svojo lastno, prej Privšekovo hišo nasproti farne cerke.

Založil je svojo trgovino z najmodernejšim manufakturnim blagom, vsako vrsto špecerijskega blaga, železnino, usnjem itd.

Potrudit se bode zadovoljiti cenj. stranke z najboljšim blagom, z nizkimi cenami in pošteno in zanesljivo postrežbo. Za obilen obisk prosi

123 **Anton Vodenik.**

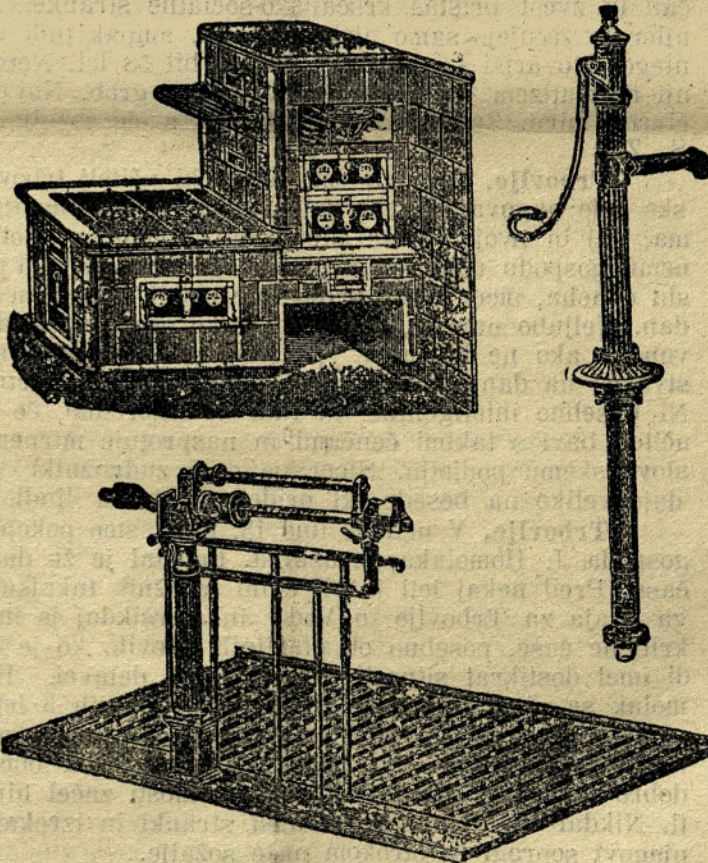
Katoličani! Slovenci!

H kateremu krojaču se naj obrnemo?

Jos. Macuh
v Mariboru, Stolna ul. 5

nasproti Ljudski posojilnici.

Priporoča se preč. duhovščini in sl. občinstvu za obilen obisk. Zagotavljam točno in pošteno postrežbo. Cene primerne. Zaloga črnega in modnega blaga iz solidnih tovarn.

Lahek zaslužek.

Za na dom, za fante dekleta že od 14. leta naprej. Kdor želi delati za mene predmete, pri katerih se lahko zasluži 20 do 40 vinarjev na uro in to brez posebne učenosti. Kdor želi pojasnila in vzorec od dela naj pošle 60 vin. v znamkah, katere se mu pa vrnejo ako delo sprejme. Izrezljarska trgovina, trg Lemberg, Šmarje pri Jelšah. 36—3

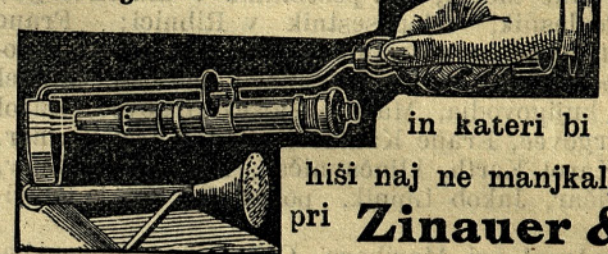
Prevzamem vsa dela dekoracijske, slikarske in pleskarske stroke, katere izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobravc v Celju

Gospodska ulica 5.

Aparat za lotanje

kakor ga kaže

poleg stojčaja slika

in kateri bi v nobeni

hiši naj ne manjkalo, se dobi pri **Zinauer & Co.**

Sv. Jakob v Slov. gor.

Cena s svincem in navodilom samo 5 K. Pošilja se po povzetju.

Jako priprosto! Zelo praktično! Nobena igrača

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast. koncesionirani vodovodni instalater

Ivan Rebek, Celje
Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidraličnimi vidri. Izdelujem vsake vrste tehtnice, tudi premostne (Brückenwagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popravilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica števil. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2%, proti tri mesečni odpovedi po 4%, Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošteno hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitve gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 K. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopold. in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izven praznikov. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. uri dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.